

A RÉGI MESTERSÉGEK DICSEÉRETE

Jelenkori életünk felgyorsult, egyre inkább összekuszálódik. Kibogozhatatlan kapcsolatok, utak és teendők útvesztőjében érezzük magunkat; és vajon mit sejtet a jövő?

Az ember, ha ilyen útra lép, óhatatlanul visszanéz, vajon hol volt az az egy lépés. Visszanézve azonban nem csupán a lábnyomainkat láthatjuk meg, hanem az út szélén az elhagyott tárgyainkat is. Róluk szeretnék most írni: a régmúlt élet nélkülözhetetlen értékeiről, képmásainkra teremtett tárgyainkról, melyek társaink voltak az életben.

Amíg az ember a természetben élt, részének vélte magát, addig alázattal fogadta el adományait. Hosszú évszázados vagy évezredes gyakorlat révén kitapasztalta, kifejlesztette a célnak legmegfelelőbb alapanyagokat és tárgyakat. A vessző felhasználása is a legősibb időktől létezett, és ahogy kultúránk fejlődött, az alkalmazása is ahhoz idomult.

A legnagyszerűbb ötletek a dolgok egyszerűségében rejlenek, így van ez a vesszővel is. Egyszer valamikor a régi időkben valaki rájött, hogy ha egyes növények ágait vagy hajtásait még nedves formában meghajlítja, és úgy hagyja kiszáradni, az tartósan úgy rögzül, így nagyszerű lehetőségeket rejt.

A napjainkban piacra induló háziasszonyok karján a bevásárlókosár is ezen egyszerű alapelven működik. De azt már bizonyára kevesen tudják, milyen út vezetett idáig. Ez az út többdimenziós, létezik időben, az elkészülés sorrendjében, de a nagyszerű tárgyak sorában is.

A növényeket a világ minden táján fonják, de mind közül az egyik legtartósabb és legerősebb a

vesszőfonat. Nem véletlen, hogy a leggyakrabban igénybevett alkalmazásoknál használták. Vesszőből sodortak kötelet, gúzt, fület. Ezek úgy készültek, hogy két vagy több szál vesszőt megcsavartak és összetekertek, amelyhez erős, biztos kézre volt szükség.

De ezen az elven készült a régi kasornya, hótalp, jégmerettyű, ökörszájkosár és csigolyakantár is. Szerepük azonban mára már eltűnt, s így nevük is kiveszőben van.

A vessző ismertebb alkalmazása a fonás. Az így készült legegyszerűbb tárgy pl. a mustszűrő volt. A ma már kevés helyen látható vesszőből font kerítés szintén a szegény ember találmánya. Ezt régen gazdasági épületek, tároló „tartályok”, sőt agyaggal betapasztva lakóházaknál is alkalmazták (ez utóbbi a vasbetonszerkezet őseinek tekinthető).

Ha a fonást nem csupán egyvonalban, oda-vissza alkalmazták, hanem körben haladva, ez új dimenziót nyitott az alkalmazási területekre. A halászó ember a sekély vízben tapogatót használt, a méhészk vesszőből font méhkast. Minden háznál volt tyűkborító, a különböző rendeltetéseknek különböző tároló kosarak, tartályok, épületek feleltek meg. Vesszőből fontak bútorokat, de még kocsikast is (lovaskocsi). Az ügyesebb gyerekek hajtással vagy hasítással állatokat formázhattak meg, kicsiny kosarukkal és talicskájukkal leutánozhatták szüleik mindennapi munkáját. De fontak vesszőből bölcsőt és csörgőt is. És még sorolhatnám, szinte nincs olyan terület, ahol nem alkalmazták.

És itt hadd meséljek egy kicsit Vencel István bácsiról, akinek családi életrajzát volt szerencsém nagyvonalakban megismerni. Ezzel

azonban megismertem a régi ember életfelfogását is. Hiszen a munka akkor nagy értéknek számított; a jól elvégzett munka. Az ügyes ember mindenhez értett, és törekedett is rá, hogy gyarapítsa mestersegeit. Türelemmel és szelíd, gyermeki kíváncsisággal nyúlt az anyaghoz, rendet teremtett benne, s keze alatt alkotássá nőtte magát. A hasznos tudás apáról fiúra szállva világitott tetteikben túl a békén és a háború útjain is. István bácsi ma már nem készít fonott tárgyakat, de egy-egy barátjánál vagy ismerősnél még ott őrzik munkáját fonatai. (Ajándéka folytán most már nálam is.)

Mára azonban a „vessző tudománya” megmaradt abban a néhány kosárban, amit csak divatból vett meg a családjánya, és csak melleleg használja is. Pedig ami régi, nem biztos, hogy elavult is. A régi, racionális gondolkodás lefejtette a sallangot, és a legéletképesebb megoldást választotta. A hagyományok megőrzése és tisztelete sajnos csak nagyon kevés embernél tudatosul tett formájában is. Pedig a hagyomány minőség, érték és örökség, ahogy egyes államokban vallják és tartják. Ránk ez nem igazán jellemző. Amit el kellene, nem felejtünk; amit őrizni kéne, eldobunk. Így veszítjük el gyökereinket, és csapongunk ide-oda, ahogy a szél fúj.

Ahogy István bácsit néztem, amint életéről, munkájáról beszél, rájöttem a vesszőfonás titkára. Amíg a vessző csupán a határban áll, és égre mered, értéktelen növény csupán. De mielőst befonják, és a helyére kerül, megtestesíti a legtökéletesebb sorsot, amit neki szánhattak.

Pálfi Veronika

Forgó „Kínai” Gyula
Klubvezető

Forgó 中国 Gyula

**Kellemes Karácsonyi Ünnepeket és
Boldog új évet kíván a
Modellező Klub Biharkeresztes
Közhasznú Szervezet klubtagsága nevében**

Modellező Klub Biharkeresztes
Hősök tere 14.
Szla. sz.: 60000013-10006894 Tak.Szöv.
Adószám: 18553503-1-09

Amennyiben még nem rendelkezett adója 1 %-áról, és úgy dönt, hogy támogatja klubunkat – kedvezményezettként jelölje meg adóbevallásában szervezetünket. Köszönjük támogatását.

